

247893

การศึกษาการปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24
(ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการ
ที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตร
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กชพร ชูจิตร

บัญชีมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

b00252636

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247893

การศึกษาการปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24
(ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการ
ที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตร
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กชพร ชูจิตร

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
บัญชีมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

การศึกษาการปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24
(ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการ
ที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตร
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กชพร ชูจิตร

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....
รองศาสตราจารย์สุวรรณา เลาหะวิสุทธิ

.....
รองศาสตราจารย์ชูศรี เทียศิริเพชร

.....
รองศาสตราจารย์ชูศรี เทียศิริเพชร

.....
นายอรรถพงศ์ พิระเชื้อ

30 มีนาคม 2555

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์สุศรี เทียศิริเพชร ประธานกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระที่ได้กรุณาเอาใจใส่ ช่วยเหลือให้คำปรึกษา และคำแนะนำอย่างดียิ่งเสมอมา รวมถึงกรรมการการค้นคว้าแบบอิสระที่ได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม พร้อมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบคุณครอบครัว อันประกอบด้วย คุณพ่อ คุณแม่ และน้องสาวที่ได้สนับสนุนและเป็นแรงบันดาลใจในการศึกษาดำเนินการตลอดมา และขอขอบคุณเพื่อน ๆ รุ่นพี่บุญชมหาบัณฑิต ทุกคนที่ให้อำนาจใจอันมีค่ายิ่งในการศึกษาครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและความผิดพลาดนั้น และผู้ศึกษาหวังว่าการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้จะมีประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจไม่มากนักน้อย

กชพร ชูจิตร

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาการปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผู้เขียน นางสาวกชพร ชูจิตร

ปริญญา บัญชีมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ชูศรี เทียศิริเพชร

บทคัดย่อ

247893

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาถึงการปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้วิธีการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร บทความ และมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษางบการเงินประจำปี พ.ศ. 2553 และรายงานประจำปี ไตรมาสที่ 2 พ.ศ. 2554 ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 21 บริษัท โดยศึกษา 3 ประเด็น ได้แก่ การเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน การเปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และการเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ผลการศึกษา พบว่า เนื้อหาของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2550) แตกต่างจากมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) โดยมีการเพิ่มเติมคำนิยามของบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดของบุคคลให้ครอบคลุมถึงบุคคลในอุปการะของบุคคลนั้น หรือของสามี ภรรยาของบุคคลนั้น และในส่วนผู้บริหารสำคัญของกิจการเพิ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผน สั่งการ และควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ของกิจการทั้งทางตรงและทางอ้อม และเพิ่มเติมการเปิดเผยรายการค้าหรือรายการบัญชี โดยให้แยกตามประเภทของบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันทั้งทางตรงและทางอ้อม

247893

การเปิดเผยรายการค้าหรือรายการบัญชี โดยให้แยกตามประเภทของบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากการสำรวจการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน จากหมายเหตุประกอบงบการเงินระหว่างปี 2553 และงบการเงินไตรมาสที่ 2 ปี 2554 พบว่า

การเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ทุกบริษัทในกลุ่มธุรกิจการเกษตร ทำการเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ในช่วง 2 ปี ต่อดัง โดยมีการเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อดังกล่าวคือ การเปิดเผยรายชื่อบริษัทที่เป็นบริษัทย่อยในเครือเดียวกัน และไม่พบบริษัทใดทำการเปิดเผยความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดของบุคคลในอุปการะของบุคคลนั้นหรือของสามี ภรรยาของบุคคลนั้น ซึ่งเป็นคำนิยามที่เพิ่มขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552)

การเปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ในช่วง 2 ปี พบว่าไม่มีบริษัทใดทำการเปิดเผยรายการบัญชีการเป็นตัวแทน และรายการบัญชีการให้สิทธิในการใช้สินทรัพย์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) กำหนดให้เปิดเผยรายการค้าหรือรายการบัญชี โดยให้แยกตามประเภทของบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันทั้งทางตรงและทางอ้อม

การเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ในช่วง 2 ปีพบว่ามีบริษัทส่วนใหญ่มีการเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น โดยจำนวนค่าตอบแทนที่บริษัทส่วนใหญ่ทำการเปิดเผย คือ โครงการผลประโยชน์ภายหลังออกจากงาน และผลประโยชน์ตอบแทนโดยการให้ส่วนได้เสียในกิจการ

Independent Study Title	A Study of Accounting Practices in Accordance with TAS No.24 (Bound Volume 2009), Related Party Disclosure, of Companies Listed in Agribusiness Sector, The Stock Exchange of Thailand
Author	Miss Kotchaporn Chujit
Degree	Master of Accounting
Independent Study Advisor	Assoc.Prof.Chusri Taesiriphet

Abstract

247893

The purpose of this study was to study the accounting practice of Accounting Standard No. 24 (Bound Volume 2009), Related Party Disclosure, Of Companies Listed in Agribusiness Sector, The Stock Exchange of Thailand. Using research data from documents, articles, and related accounting. As well as the 2010 annual financial statements and annual reports second quarter of 2011. Of companies listed in agribusiness sector, The Stock Exchange of Thailand amount 21 companies. By studying the 3 issues, including disclosure relationships between parents and subsidiaries disclosure related party transactions and disclosure management personnel compensation or related parties.

The results showed that the content of the Accounting Standard No. 24 (Bound Volume 2007) was different from the Thai Accounting Standard No. 24 (Bound Volume 2009), with the addition of the definition closer of related persons to the family members, to cover a person with his or her child or the husband or wife of that person, the key management of the business to those involved in the planning, command and control activities of the Company, whether directly or indirectly, higher numbers of disclosures of transactions or accounts and to directly and indirectly distinguish the type of individuals or parties.

The disclosure of related parties in all companies in the agribusiness sector the relationship between the involved parties declined in the two-year, with a reduction in the relationship between the parties concerned. Disclosure of list of subsidiary companies were the same no company disclosed the relationship of a close family member to a person such as his or her child, on the husband or wife of that person. This definition is more in line with Accounting Standard No. 24 (Bound Volume 2009).

The disclosure related party transactions, in the last two years, the company did not disclose the transactions represented. For the entry of the right to use assets between related parties, the Thai Accounting Standard No. 24 (Bound Volume 2009) requires disclosure of the transactions or accounts to directly and indirectly distinguish the type of individuals or parties.

The disclosure of management personnel compensation or related parties, in the last two years, shows that most companies have to disclose the amount of compensation, the amount paid by the Company to disclose post-employment benefits, and the share-based payment benefits.

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4
2.2 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	5
2.3 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
2.4 สรุปแนวคิดและทฤษฎี	9
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา	
3.1 ขอบเขตการศึกษา	10
3.2 วิธีการศึกษาและการเก็บข้อมูล	12
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	12

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของ	
บริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	
4.1 ศึกษาเนื้อหามาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของบุคคลหรือกิจการช้องกัน ประกาศใช้ในปี 2553 เปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของบุคคลหรือกิจการช้องกัน ประกาศใช้ในปี 2554	15
4.2 สํารวจการปฏิบัติทางการบัญชีในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) เปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินในเรื่องข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ในงบการเงินปี 2553 และงบการเงินไตรมาสที่ 2 ปี 2554 ของแต่ละบริษัท เพื่อที่จะทราบถึงการปฏิบัติทางการบัญชีในเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยพิจารณาตามประเด็นที่จะศึกษา	18
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	80
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	82
5.3 ข้อค้นพบ	84
5.4 ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	
มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	87
ประวัติผู้เขียน	101

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 แสดงรายชื่อกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	11
4.1 ศึกษาเนื้อหาเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันระหว่างมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2550) กับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) ประเด็นการเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	15
4.2 ศึกษาเนื้อหาเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันระหว่าง 16 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2550) กับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) ประเด็นการเปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	
4.3 ศึกษาเนื้อหาเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลของบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันระหว่าง 17 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2550) กับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) ประเด็นการเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนที่เกิดกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	
4.4 แสดงการเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน 45 ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2553	
4.5 แสดงการเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน 49 ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554	
4.6 สรุปการเปรียบเทียบการเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553 – ไตรมาสที่ 2 ปี 2554	53
4.7 สรุปการเปรียบเทียบการไม่พบการเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553 – ไตรมาสที่ 2 ปี 2554	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.8 แสดงการเปิดเผยรายการที่มีสาระสำคัญระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2553	58
4.9 แสดงการเปิดเผยรายการที่มีสาระสำคัญระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554	64
4.10 สรุปการเปรียบเทียบรายการที่มีสาระสำคัญระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553 – ไตรมาสที่ 2 ปี 2554	69
4.11 สรุปการเปรียบเทียบการไม่พบการเปิดเผยรายการบัญชีที่มีสาระสำคัญระหว่างบุคคลหรือเกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553 – ไตรมาสที่ 2 ปี 2554	71
4.12 แสดงการเปิดเผยจำนวนคำตอบแทนที่เกิดกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2553	74
4.13 แสดงการเปิดเผยจำนวนคำตอบแทนที่เกิดกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในไตรมาสที่ 2 ปี 2554	75
4.14 สรุปการเปรียบเทียบจำนวนคำตอบแทนที่เกิดกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553 – ไตรมาสที่ 2 ปี 2554	77
4.15 สรุปการเปรียบเทียบการไม่พบการเปิดเผยจำนวนคำตอบแทนที่เกิดกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553 – ไตรมาสที่ 2 ปี 2554	79